

RUS HALK MASALLARI 1

ALEKSANDR AFANASYEV

VakıfBank Kùltür Yayınları: 0055
Edebiyat: 016

RUS HALK MASALLARI 1
ALEKSANDR AFANASYEV

Özgün adı
Народные русские сказки
Türkçesi
Laura Kochkarova

Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Hüseyin Yorulmaz

Yayın Müdürü
Dr. Hasan Aksakal

Tasarım ve Yayın Kimliği
Bülent Erkmen

Kapak Görseli ve İllüstrasyonlar
İrina Adam Erkılıç

Kitap Editörü
Mehmet Akif Koç

Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

Son Okuma
Talha Dereci

VakıfBank Kùltür Yayınları
Büyükdere Caddesi
No: 97 – Kat 4
Şişli 34394 İstanbul
Telefon: 0 212 354 5730
www.vbky.com.tr – info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2020

ISBN 978-605-7947-04-8

Kitabın Türkçe yayın hakları VakıfBank Kùltür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı
Ofset Yapımevi
Şair Sokak No: 4, Çağlayan Mahallesi,
34410 Kağıthane, İstanbul
Telefon: 0 212 295 86 01
Sertifika No: 45354

1. Baskı: Haziran 2020

RUS
HALK
MASALLARI
1

ALEKSANDR AFANASYEV

TÜRKÇESİ
LAURA KOCHKAROVA

ALEKSANDR AFANASYEV

11 Temmuz 1826'da Voronej'e bağlı Boguçarı kasabasında doğan Aleksandr Nikolayeviç Afanasyev, 19. yüzyıl Rus kültür tarihinin abidevi isimlerinden biridir.

Afanasyev Moskova Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olduktan sonra 1849-1862 arasında Dışişleri Bakanlığı Arşivlerinde yönetici olarak çalıştı. Bibliyografya ve ilk dönem Rus tarihiyle ilgili eserlerini çeşitli dergilerde yayınlayan Afanasyev, bir süre sonra Slav mitolojisi ve kadim Rus masallarının kayıt altına alınması üzerine yoğunlaştı. 1850'li yıllardan itibaren Rus milli kültürünü derinden etkileyen folklorik-edebi çalışmalarını kitaplaştırmaya başladı. Özellikle 1866-1869 yıllarında çıkan üç ciltlik *Slav Halkının Doğaya Şiirsel Bakışı* ve en görkemli eseri olan ve 600 masalı bir araya getiren *Rus Halk Masalları* (1855-1864) Afanasyev'in adını önce Rusya'ya, sonra tüm dünyaya duyurdu.

Kırk beş yaşında vereme yakalanarak 1871'de vefat eden Afanasyev, ardında paha biçilmezenginlikte bir kültürel miras bıraktı. Halk masalları ve folklor çalışmaları bakımından Afanasyev'in dünya kültürüne sunduğu katkı, Grimm Kardeşler ve Hans Christian Andersen gibi isimlerle beraber anılmaktadır.

LAURA KOCHKAROVA

23 Aralık 1984 tarihinde Rusya Federasyonu'nun Kuzey Kafkasya bölgesinde bulunan Karaçay-Çerkes Cumhuriyetinde doğdu. Çocukluğu, babasının işi nedeniyle taşındıkları Moskova yakınlarındaki Kurçatov şehrinde geçti. Sovyetler Birliği'nin dağılması ve ülkenin yeni bir düzene girmesiyle tekrar Kafkasya bölgesine döndü. 2001 yılında Rus Devlet Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesinde bir sene Türkçe eğitimi gördü. Ardından Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazandı. 2020 yılında üniversite öğrenimini tamamlayan Laura Kochkarova'nın Kuzeybatı Kafkas halklarının göç tarihi ve Rus edebiyat klasiklerinden kitap çevirileri bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Baba Yaga 009	Yiğit Delikanlı ile Gençlik Elmaları ve Can Suyu 079
Sihirli Yüzük 015	Yedi Semyon 097
Çarevna Kurbağa 027	Tüccar Kızı ile Hizmetçi Kız 103
Bilge Elena 037	Uçan Gemi 113
Kendisi Kısa, Bıyıkları Uzun Adam ve Köylü Oğlu İvan 047	
İvan Çareviç, Anka Kuşu ve Bozkurt 061	

BABA YAGA*

Evvel zaman içinde bir karı koca yaşarmış. Bu karı kocanın bir kızları olmuş. Kız doğar doğmaz annesi ölüvermiş. Babası da başka bir kadınla evlenmiş ve o kadından da bir kızı olmuş. Yeni karısı ise üvey kızını sevememiş ve zavallı öksüze hayatı dar etmiş. Bizim bu adam da düşünmüş taşınmış, kızını ormana götürmeye karar vermiş. Ormanda giderken bir de ne görsün: Tavuk bacaklı bir kulübe öylece ormanın ortasında duruyormuş. Bunu gören adam şöyle demiş: “Kulübe, ey kulübe, sırtını ormana, yüzünü bana dön.” Kulübe de dönüvermiş.

Adam kulübenin içine girmiş, bir de bakmış ki, Baba Yaga içeride, başı önünde, bir ayağı bir köşede diğeri başka bir köşede öylece oturuyormuş. Yaşlı Yaga memnuniyetsiz bir sesle şöyle homurdanmış: “Rus ruhunun kokusunu alıyorum!” — Adam bunu duyunca eğilerek selam vermiş ve şöyle demiş: “Kemik bacaklı Baba Yaga, kızımı sana hizmet etsin diye getirdim.” Baba Yaga kızı şöyle bir süzmüş ve so-

---

* *Yaga*; Eski Slav mitolojisine has bir büyücü kadın tiplemesidir. “Baba”, yaşlı kadın, “Yaga” ise eski Slavcada farklı açılardan yorumlanmakla beraber, Antik Slavcada “yılan, sürüngen” anlamına gelmektedir. “Nahoş, kötü” gibi başka bir anlamı da vardır —çn.

nunda cevap vermiş: — “Peki öyle olsun! Çalış, hizmet et bana. Bunun için ödüllendireceğim seni.”

Bunun üzerine kızına veda eden baba, evine geri dönmüş. Baba Yaga ise genç kıza eğirip ipliğe çevirsin diye bir kutu dolusu yün vermiş, ayrıca sobayı yakmasını ve kendisi dışarıdan dönene kadar bütün bu işleri bitirmesini emredip gitmiş. Kız soba başında bir yandan iş yapıyor bir yandan da keder içinde hüngür hüngür ağlıyormuş. Birden ortaya çıkan minik fareler ona, “Küçük hanım, küçük hanım, neden ağlıyorsun? Bize biraz ırmık maması ver ki biz de sana yol gösterelim,” demişler.

“İşte al, her Cehre üzerine bir iplik döndür,” diye tavsiye etmişler.

Akşama Baba Yaga geri dönmüş: “Eee, ne yaptın bakalım, söylediklerimi hazırladın mı?” demiş.

Genç kız ise her şeyi hazırlamış, bekliyormuş.

“O halde şimdi beni hamamda yıka, pakla” demiş Baba Yaga.

Yaşlı kadının verdiği görevleri bir bir yerine getiren kızı öven Baba Yaga, ona bir sürü armağan ve süs eşyası vermiş. Yine gitmeden talimatlar yağdıran Yaga'nın bu seferki buyrukları eskisinden de zormuş. Zavallı kız yine ağlamaya başlamış. Birden ortada beliren minik fareler sormuş: “Ne oldu güzel kız, neden ağlıyorsun yine? Bize biraz ırmık maması ver, sana güzelce bir akıl vereceğiz.” Kız, farelerin karınını doyurmuş, onlar da ona neyi nasıl yapacağını bir bir göstermiş. Eve gelen Baba Yaga genç kızın boş durmadığını görünce, bütün yaptıklarını beğenip övmüş, sonra da kulü-

benin içini ödülleriyle ve süslü kıyafetlerle donatmış. O sırada üvey anne kocasını, kızının hâlâ yaşayıp yaşamadığını öğrensin diye ormana göndermiş.

Kocasını da Yaga'nın evine doğru yola çıkmış. Bir de ne görsün; kızını hediyeler ve mücevherler içinde, zengin oluvermiş. Yaga ise evde yokmuş. Bunu fark eden baba kızını yanına almış ve evlerine geri götürmüş. Tam köye yaklaşıırken, köydeki küçük köpek başlamış yaygaraya: "Hav, hav, hav! Bir hanımefendi geliyor, hanımefendiyi getiriyorlar!" Elinde merdaneyle sokağa fırlayan üvey anne, köpeği korkutarak bağırmış: "Yalan söylüyorsun, kutuda kemikleri tıngırdıyor diyeceksin."

Köpekçik ise sözünden caymamış ve yine aynı şeyleri söyleyerek havlamış. Adamla kızını eve girer girmez, kötü kalpli kadın kocasını yine ormana göndermiş. Bu sefer kendi kızını kulübeye götürmesini söylemiş. Adam da götürmüş.

Baba Yaga yeni gelen kıza da bir sürü görev vermiş, kendisi ise dışarı çıkmış. Genç kız sinirden kendini yerden yere atıyor, ağlıyormuş. Birden yine minik fareler belirmiş ortalıkta ve demişler ki: "Küçük hanım, küçük hanım! Neden ağlıyorsun?" Ancak genç kız sözlerini bile bitirmesine izin vermeden, onları merdaneyle kovalamaya başlamış ve akşama kadar bunlarla uğraşırken işlerini bitirememiş. Eve dönen Yaga bunu görünce çok kızmış. Yaga bir görev daha vermiş; ancak kız yine bir şey yapamamış. Buna kızan Yaga, kemiklerini kırarak kızını öldürmüş ve kemiklerini de kutuya koymuş. Kızın annesi o sırada kocasını ormana göndermiş

ve kızını geri getirmesini istemiş. Adam, Baba Yaga'nın kulübesine geldiğinde bir de ne görsün; kızıdan geriye bir tek kemikleri kalmış. Adam köye yaklaşınca yine aynı küçük köpekçik başlamış kapı önünden çığırmaya: "Hav, hav, hav! Kutuda kemikleri getiriyorlar!" Üvey anne yine elinde merdane, başlamış köpeği tehdit etmeye: "Yalan söylüyorsun. Hanımefendiyi getiriyorlar diyeceksin!" demiş. Köpekçik ise yine: "Hav, hav, hav! Kutuda kemikleri tıngırdıyor!" diye devam etmiş. Adam eve girer girmez, kadın kahrından ağlamaya başlamış!

Al sana masal, anlattığım için de bana bir kâse bal...